УДК 373.3.017:664-051]:004(06)

Дубова Н.В.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти та
технологій за профілями,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м.Умань, Україна
ORCID 0000-0001-6613-1044

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ КУЛІНАРНОГО ПРОФІЛЮ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Розглянуто проблему формування інформаційної культури учнів кулінарного профілю в закладах професійної освіти. Охарактеризовано показниками інформаційної культури фахівця. Визначено орієнтовні шляхи формування інформаційної культури учнів під час навчання. Приділено увагу використанню сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі.

Ключові слова: інформаційна культура, інформаційні технології, інформаційне середовище, професійна освіта, харчові технології.

Annotation. The problem of forming the information culture of students of the culinary profile in vocational education institutions is considered. It is characterized by indicators of information culture of a specialist. Indicative ways of forming students' information culture during education have been determined. Attention is paid to the use of modern information technologies in the educational process.

Keywords: information culture, information technologies, information environment, professional education, food technologies.

Формування інформаційної культури учнів кулінарного профілю в закладах професійної освіти є важливим аспектом навчання, оскільки в сучасному світі інформація відіграє велику роль. Інформатизація суспільства

вимагає від випускників закладів професійної освіти високої кваліфікації та готовності працювати в інформаційному середовищі.

Інформаційна культура включає в себе розуміння, оцінку, використання та критичне мислення щодо різноманітних джерел інформації, вміння працювати з нею та розуміти її значення в різних аспектах життя, включаючи професійну сферу. Отже, виникає необхідність формувати інформаційну культуру, яка є відображенням рівнів організації інформаційних процесів, сформованості вмінь створювати, зберігати та використовувати на практиці отриману інформацію *[2, с.43]*.

Система освіти в формуванні інформаційної культури учнів повинна відповідати сучасним вимогам цифрового суспільства і забезпечувати розвиток компетенцій, необхідних для успішної навігації в інформаційному середовищі

Більшість науковців показниками інформаційної культури фахівця визначають його вміння формувати свою потребу в інформації, ефективно здійснювати пошук необхідної інформації в усій сукупності інформаційних ресурсів, переробляти й створювати якісно нову інформацію, вести індивідуальні інформаційно-пошукові системи, відбирати та оцінювати інформацію, здатність до інформаційного спілкування, комп'ютерну грамотність *[3, с.21]*.

Одним із найважливіших показників рівня цивілізованості сучасної держави є ступінь розвитку її інформаційного простору. У третьому тисячолітті на зміну техногенній цивілізації прийде інформаційна, і саме міра розвитку інформаційного простору поступово ставатиме сумарним показником розвиненості країни. Змінивши обличчя суспільства, інформатизація та комп'ютеризація дали новий поштовх до самовдосконалення людини *[1, с.11]*.

Основними визначеннями інформаційної культури особистості є такі: визначений рівень знань, що дозволяє людині вільно орієнтуватися в інформаційному просторі і сприяти інформаційній взаємодії; новий тип мислення, що формується в результаті звільнення людини від рутинної інформаційно-інтелектуальної роботи; новий тип спілкування, що дає

можливість вільного вибору особистості в інформаційному просторі; якісна характеристика життєдіяльності людини в сфері одержання, передавання, збереження та використання інформації *[1,2,3].*

Викладач закладу професійної освіти, готуючи майбутніх фахівців, має враховувати, що в суспільстві формується нове ставлення до інформації, змінюються принципи пізнання та діяльності.

Для учнів кулінарного профілю закладів професійної освіти можна визначити орієнтовні шляхи формування інформаційної культури. А саме:

1. Розвиток інформаційної грамотності в учнів повинен включати вміння ефективно використовувати різні джерела інформації, такі як підручники, науково-популярні статті, книги, веб-сайти, електронні бази даних та інші ресурси. Вони повинні навчитися оцінювати достовірність та релевантність інформації, розрізняти факти від думок та думки від пропаганди, а також коректно цитувати та використовувати інформацію в своїй роботі.

2. Використання учнями сучасних інформаційних пристроїв та технологій таких як: комп'ютери, планшети, смартфони, програми для роботи з текстами та графікою, електронні таблиці, пошукові системи та соціальні мережі; вони повинні навчитися шукати, аналізувати, організовувати та зберігати інформацію за допомогою цих інструментів.

3. Розуміння учнями етичних норм у використанні інформації, такі як: авторські права, плагіат, конфіденційність та приватність даних. Вони повинні вміти коректно цитувати джерела інформації, уникати копіювання без дозволу авторів та дотримуватися етичних принципів в роботі з інформацією.

4. Система освіти має навчати учнів розуміти медіа, аналізувати різноманітні медійні повідомлення, розпізнавати ризики медійної маніпуляції. Учні повинні вміти творчо використовувати медіа для набуття знань, висловлення власної думки та співпраці з іншими. Важливим аспектом розвитку критичного мислення в учнів має стати вміння аналізувати, критично оцінювати та порівнювати різні джерела інформації. Вони повинні розрізняти факти від думок, вміти перевіряти достовірність інформації.

5. Навчання навичкам креативної роботи з інформацією, а саме, розвивати навички створення власного контенту, цифрової редакції, візуалізації даних та інших креативних способів роботи з інформацією. Це дозволить учням стати активними творцями, а не лише споживачами інформації.

6. Система освіти має бути гнучкою та швидко адаптуватися до швидко змінюваного інформаційного середовища. Викладачі повинні бути підготовлені до впровадження нових технологій та методик навчання, щоб ефективно формувати інформаційну культуру учнів. Учні повинні вміти застосовувати отриману інформацію у своїй практичній діяльності, наприклад, розробка рецептів, планування меню, вибір продуктів, організація кулінарного процесу та інші аспекти кулінарної роботи.

7. Особливого значення набуває розвиток комунікаційних компетентностей учнів, які передбачають вміння ефективно комунікувати, включаючи обмін інформацією, взаємодію учнів з реальними експертами в харчовій галузі, щоб вони мали можливість отримати достовірну та актуальну інформацію.

А отже, важливим аспектом формування інформаційної культури учнів кулінарного профілю в закладах професійної освіти є включення в освітні програми предметів з інформатики та комп'ютерної грамотності, які надають базові знання та навички роботи з комп'ютерами, інтернетом та іншими цифровими ресурсами.

Досягнення інформаційних технологій обумовлюють використання сучасних технологій в освітньому процесі, таких як: відеоуроки, вебінари, інтерактивні платформи та додатки, що дозволяють вивчати кулінарні техніки, досліджувати нові рецепти, взаємодіяти з іншими професіоналами кулінарної галузі та розширювати свій кругозір.

Використана література

1. Коломієць А. М., Лапшина І. М., Білоус В. С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2006. 88 с.

2. Коваль Т. І., Сисоєва С. О, Сущенко Л. П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності. Навчальний посібник. Київ: КНЛУ, 2009. 380 с.

3. Лазаренко Н. І. Структурні компоненти інформаційної культури викладача педагогічного вищого навчального закладу. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: педагогіка і психологія. Випуск 47. 2016. С. 18–22.

Дубова Н.В. Формування інформаційної культури учнів кулінарного профілю в закладах професійної освіти. *Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: вітчизняний і світовий досвід упровадження : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* / за заг. ред. проф. А. О. Ярошенко, проф. В. М. Слабка, проф. Л. В. Барановської. [Електронне видання]. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 74-76

https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/40586/Tezy_Innovatsiini%20osvitni%20tekhnolohii.pdf?sequence=1&isAllowed=y